

Anna Nycz

Wniebowzięcie Maryi w przepowiadaniu

Salvatoris Mater 2/4, 177-179

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nięte z apokryfów. W 2 tomie, przeznaczonym dla klas wyższych szkoły podstawowej, wniebowzięcie Maryi umieszczono przy omawianiu świąt w poszczególnych miesiącach. Podane są następujące informacje: 15 sierpnia to dzień śmierci Maryi i pamiątka Jej wskrzeszenia, zmartwychwstania i wniebowzięcia przez Jezusa. Nie ma pewności, czy umarła, ponieważ była bez grzechu, dlatego Kościół grecki nazywa to święto „Zaśnięciem Matki Bożej”²⁴. Przy okazji opisu życia Pana Jezusa wspomniano o wniebowzięciu Maryi w podobny sposób jak powyżej. Dodano jedynie, że Maryja jest najlepszą Matką i Orędowniczką, i że Bóg kiedyś połączy nasze ciało z naszą duszą i weźmie je do nieba tak jak Maryję²⁵. Opracowanie to pochodzi z czasów po ogłoszeniu dogmatu, ale zawiera dawny model myślowy wzbogacony odniesieniami indywidualnymi.

W wydawanej na początku lat siedemdziesiątych XX wieku „Historii Biblijnej”, będącej popularną pomocą katechetyczną, nie ma tematu o wniebowzięciu Maryi, jako że Pismo święte nie odnotowuje tego faktu.

Obowiązujące obecnie programy katechetyczne zawierają wzmianki o wniebowzięciu Maryi najczęściej przy okazji wniebowstąpienia Jezusa. Są one raczej krótkie, bez wnikliwego omówienia, pozbawione na ogół elementów apokryficznych. Aspekty wniebowzięcia ukazane powyżej na podstawie kazań i opracowań teologicznych są zbyt trudne dla dzieci. Być może dlatego ten temat w nowszym jego rozumieniu jest dotychczas niedostatecznie opracowany. Natomiast w podręczniku dla szkół średnich²⁶ w rozdziale „Eklezjologia katolicka”, zawierającym elementy mariologii, omówiono ogłoszony w 1950 r. dogmat. Bardzo wyraźne są eklezjotypiczne cechy Wniebowziętej oraz Jej dalsza misja prowadzona już z nieba względem wierzących żyjących na ziemi.

Katechizm Kościoła Katolickiego przytacza dogmat w jego zasadniczym brzmieniu przy okazji tematu macierzyństwa Maryi wobec Kościoła. Wniebowzięcie jest tu rozumiane jako uczestnictwo w zmartwychwstaniu Jezusa i uprzedzenie zmartwychwstania innych chrześcijan²⁷.

²⁴ W. ZALEWSKI, *Nauka Boża*, t. 1, 2, Poznań-Warszawa-Lublin 1959, 103, 182-183.

²⁵ TAMŻE, 831, 923-924.

²⁶ S.C. NAPIÓRKOWSKI, *Maryja nasza Matka*, w: *Być chrześcijaninem dziś. Teologia dla szkół średnich*, red. M. RUSECKI, Lublin 1992, 246-247.

²⁷ *Katechizm Kościoła Katolickiego*, Poznań 1994, 237.

4. Sugestie katechetyczne

Jeśli porówna się opis wniebowzięcia Maryi w opracowaniu katechizmowym ks. Zalewskiego, opartym na *Katechizmie Rzymskim* z opisem wniebowzięcia w najnowszym *Katechizmie Kościoła Katolickiego* dostrzec można zasadniczą zmianę w interpretacji tego faktu i jego znaczeniu dla wierzących. Zmiany te odpowiadają rozwojowi teologii w ogólności, co świadczy o jej wpływie na kształt nauki zawartej w katechizmach. Proces dostosowywania katechizmów do nowszych prądów w teologii jest długotrwały, powolniejszy i bardziej ostrożny, co ma swoje dobre i złe strony. Pozytywami tego procesu jest ograniczenie poglądów pozbawionych uzasadnienia teologicznego, które mogą wprowadzić zamęt, a przecież katechizm formuje wiarę człowieka od najmłodszych lat. Eksperymentowanie zaś na ludzkich sumieniach jest niedopuszczalne, a w nauce o wniebowzięciu odnotowano różne potknięcia jak np. to, że władza Maryi pokrywa się z władzą Jezusa. Negatywami słabszej dostępności nowych prądów teologicznych w katechizmach jest to, że całe pokolenia tkwią w przebrzmiałym modelu myślowym²⁸, który nie jest w stanie odpowiedzieć na pytania istotne w danym momencie czasowym, a które dawniej nie występowały. Jakość życia tak szybko się zmienia, że trudno nadać z właściwymi odpowiedziami. Oczywiście naukę katechizmową pobraną w dzieciństwie mają uzupełniać i pogłębiać pouczenia kaznodziejskie towarzyszące wierzącemu w ciągu jego dorosłego życia. Jednak jeśli są one biegunowo różne, jak wykazano na podstawie nauki o wniebowzięciu, człowiek może stracić orientację. Jednych to zmotywuje do dalszych poszukiwań, inni mogą popaść w zwątpienie. Tak więc nie jest to bez znaczenia jak małym dzieciom mówi się o prawdach wiary, jeśli wiadomo w jakim kierunku zmierza współczesna refleksja teologiczna. Zatem nie można dziś, nawet w przedszkolu, opowiadać o wniebowzięciu na podstawie apokryfów, ponieważ wiadomo, że prawdy wiary trzeba opierać na prawdzie. Dzieci powinny usłyszeć m.in., że wniebowzięcie poucza je o godności człowieczeństwa, o przyszłej chwale ich osoby, i to, że należą do Bożej Wszechmocy od początków istnienia pomimo wszystkich grzechów, a Wniebowzięta jest „dowodem” nieba dla każdego. Powyższe treści są głęboko biblijne i nie mają nic wspólnego z apokryfami.

Trzeba przyznać, że w istniejących opracowaniach katechizmowych odnajdujemy tylko oznaki nowego, eklezjotypicznego rozumie-

²⁸ Przykładem może być augustyńska nauka o grzechu pierworodnym.

nia wniebowzięcia. Mamy jednak nowy *Katechizm Kościoła Katolickiego* i powstają nowe opracowania katechizmowe. Stanowi to szansę uwspółcześnienia omawianego zagadnienia przy jednoczesnym dostosowaniu go do możliwości percepcyjnych dzieci.

Wniebowzięcie kolejny raz ukazuje Boga w działaniu. Konkretna istota ludzka, uprzywilejowana przez właściwe sobie powołanie, realnie doznaje spełnienia się Bożych obietnic. Ontologicznie jest to tajemnica nie do wypowiedzenia i nie do objęcia rozumem ludzkim, bo jest działaniem Najwyższego. Powyższe rozważania dowodzą, jak ludzie próbowali i nadal próbują dociec istoty tego wydarzenia. Tym bliżej będą prawdy, im bardziej będzie im towarzyszyć świadomość przepaści między tym, co ludzkie, a tym, co Boskie. Rozważanie wniebowzięcia Maryi jest właściwie rozważaniem o niebie jako jedynej możliwości istnienia. Bóg „Sprawca wszystkiego we wszystkich”, ukazując Wniebowziętą, przynagla pozostających na ziemi do uznania w Nim swego Pana, a skutki tej decyzji można dostrzec w osobie Wniebowziętej.

Dr Anna Nycz

ul. Korfantego 5c/16
PL - 47-232 Kędzierzyn Koźle

L'assunzione di Maria nella predicazione

(Riassunto)

L'articolo presenta l'immagine di Maria assunta delineata nell'insegnamento della Chiesa polacca espresso nella predicazione e nella catechesi.

Il particolare sviluppo del culto della Vergine assunta in Polonia risale al secolo XII in sintonia con lo sviluppo dottrinale lugno i secoli. La proclamazione del dogma dell'assunzione nel 1950 ha incrementato la predicazione di questa verità. Nelle prediche pubblicate nei sussidi per i predicatori si osserva la profonda, però non sempre sufficiente, penetrazione dell'aprofondita interpretazione del dogma dopo il Concilio Vaticano II.

Nella catechesi invece si osserva la scarsa presenza del mistero dell'assunzione di Maria. In questo ambito della missione ecclesiale i cambiamenti avvengono più difficile. L'autrice avanza alcune proposte al riguardo.